

LA INCIDÈNCIA CULTURAL DEL TURISME

L'intent d'abordar un tema com aquest —tema del que, per altra banda, hom n'ha publicat molt poca cosa— és un esforç que mai podrà exhaurir-se en quatre ratlles com les del present article. Però el que sí sembla que fóra possible és poder assenyalar, en línies molt generals, quins han estat els principals punts d'incidència del turisme i la cultura de les nostres comarques.

D'antuvi cal fer unes quantes precisions:

Aquí entenem «cultura» no en un sentit de manifestacions artístiques, sinó en el sentit del caire general que pren la manera de viure d'una col·lectivitat, tant a nivell social o general com a nivell particular. Lògicament aquell sentit de les manifestacions artístiques quedaria inclòs en aquest altre sentit de «cultura», dins del qual és on apareixen aquestes manifestacions artístiques (fins i tot diríem que només podem parlar de manifestacions artístiques com a tals, en el cas en el qual s'acompleixin dins del marc general cultural al que pertanyen i del qual en són l'expressió).

L'altre aclariment que cal fer —i ja entrant més en el tema— és que en la degradació cultural que hom pot observar en la nostra i veïnes comunitats, respecte de fa cinquanta o cent anys per exemple, hi han contribuït més elements que no el fet sol del turisme. A part de la política pròpia del turisme, des dels anys cinquanta han incidit en aquesta qüestió altres elements com són la política social i cultural del franquisme respecte del Principat, ensems que els avenços de la tecnologia, representats principalment en articles de consum com són

principalment l'automòbil i la televisió.

Cal assenyalar el fet que entre aquests factors s'hi ha establert una mena de dialèctica en la qual l'un possibilita l'altre i l'altre possibilita l'un.

Dit amb altres paraules: la política turística dels anys cinquanta i seixanta possibilita el desenvolupament del sector turístic d'una forma tan sobtada com descontrolada, la qual cosa —s'ha de reconèixer— contribueix d'una forma important a l'augment del nivell econòmic tant de la població autòctona, com de la població immigrada, comportant una aflluència massiva d'aquesta última. Com també contribueix al desenrotllament d'altres sectors (industrial, serveis, construcció, etc...), que trobaven en el turisme un factor important per a llur desenvolupament.

Això, al mateix temps, provocava i possibilitava l'accés —també massificat— al consum i l'acumulació de guanys tant a residents com a inversors foranis. Finalment, això repercutia en la pròpia política turística convertint-la en un element imprescindible i cec (tal com es dona ara) de cara a l'acumulació progressiva, impacient i descontrolada de guanys.

I ara, tot aquest procés, quina repercussió ha tingut en el món cultural de la zona turísticada, en general, i en la nostra ciutat en concret?

Hom podria pensar que el turisme és un vehicle de transmissió de cultura, per allò dels viatges, conèixer noves gentes..., etc...

Però la realitat a casa nostra ha estat ben diferent. La Costa Brava en lloc

d'haver estat oferta com una unitat paisatgística-cultural, de la qual el turisme o el turista en pogués treure una delectació basada en el coneixement de les vivències d'aquesta unitat, ha estat oferta de la forma més prostituïda possible: el turista ve aquí com aquell que va al món-on-tot-és-possible, a canvi de les seves divises pot deixar-hi totes les seves neurosis acumulades d'onze mesos de treball, i pot emportar-se'n tot el sol, la sal, el sexe i l'alcohol que el cos li admeti: que sigui la Costa Brava, la «Costa Dorada» o la «Costa Verde» qui li ofereix això, tant se li'n fot, això és igual arreu.

És clar que, com tantes vegades passa, ni el neuròtic ni la prostituta són els responsables de llur condició, sinó que la mare dels ous està en allò o en aquell que possibilita que hi hagi neuròtics i prostitutes.

És evident que davant la situació «campi qui pugui», tothom campa com pot (i peta com pot). El turista es desneurotitzat (l'any que ve, si pot, torna a desneurotitzar-se!), l'empresari turístic s'enriqueix (últimament sembla que les coses no van gaire fines), el treballador del sector turístic s'esgota (hi ha hagut casos que això li ha arranjat la papereta econòmica). La Costa Brava esdevé costa bruta, el valor paisatgístic es converteix en valor urbanitzable. L'aigua del mar converteix la diarrea mental de tots en diarres orgànica a tot aquell que tingui la desgràcia de beure'n un glop. És la guerra...!

Qui té temps davant de tot això per a pensar en la cultura? Quin turista (turista-neuròtic) vindria aquí a veure representacions teatrals, biblioteques públiques (com la del Casino per exemple), ateneus populars, recitals de música...? Qui vindria a veure com la gent seu al vespre de l'estiu a la porta del carrer, fent-la petar?, a qui l'interessa que hi hagi projectes educacionals?, a quin turista l'interessa que a Sant Feliu hi hagi publicacions, emissores de ràdio, o festes populars, tertúlies de Casinos, conferències públiques, etc...? A quin turista o a quin «turistitzador» l'interessen les recerques històriques o arqueològiques de la costa, o que hi hagi prou places escolars?

Tot això té poca importància, que per això la televisió i l'automòbil ens converteixen en «ciudadans del món» i no en pobres habitants de la Costa Brava, que per això aquests progressos (?) ens permeten satisfer tots aquests «capricis» culturals.

No s'entengui en tot això que el turisme és inevitablement un instrument de la nostra degradació cultural, ans tot el contrari, cal trobar el punt just d'equilibri en el qual el turisme (juntament amb altres fonts de progrés econòmic) converteixi el nostre enyorament de moments culturals passats en realitats vives pel present i pel futur.

JOSEP CULLELL